

Krzyżanowski, Lech

Nowe czasopismo konserwatorskie "Restaurator"

Ochrona Zabytków 22/4 (87), 310-311

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wacji drewna zabytkowego. Przedyskutowano również działalność wydawniczą MWO. Muzeum nie posiada własnego wydawnictwa. Artykuły są drukowane w „Opolskim Roczniku Muzealnym” wydawanym przez Muzeum Okręgowe. Nakładem MWO ukazał się folder pt. *Spichlerze Opolszczyzny*. W druku znajdują się dwa dalsze foldery pt. *Wiatraki i młyny wodne Opolszczyzny*, oraz *Drewniane budownictwo Opolszczyzny*.

Projekt planu pracy na rok 1969 przedstawił dyr. mgr Józef Kowalewski. Przewiduje on demontaż czterech obiektów i rekonstrukcję dziesięciu. Zadania planowe wiążą się ściśle z projektowanym otwarciem Parku Etnograficznego w 1969 r. Realizacja tak obszernego planu pracy może napotkać na zasadnicze trudności związane z rozpoczęciem budowy cieków wodnych i systemu odwadniającego. Dyskutanci zgodnie podkreślili, że przedstawiony plan, sądząc po tempie prac, jest całkowicie realny do wykonania. Obrady zamknięto podjęciem kilku zasadniczych uchwał. Jedną z podjętych uchwał zobowiązuje Dyрекcję MWO, w wypadku rozpoczęcia prac melioracyjnych, do przesunięcia oficjalnego otwarcia Parku Etnograficznego na rok 1970 i powiązania go z obchodami 25 lecia Wyzwolenia Opolszczyzny.

Euzebiusz Gil

NOWE CZASOPISMO KONSERWATORSKIE „RESTAURATOR”

W r. 1969 ukazał się pierwszy numer periodyku *Restaurator* (wyd. Restaurator Press Copenhagen), którego naczelną redakcję objął Poul A. Christiansen z Biblioteki Uniwersyteckiej w Kopenhadze (adres: University Library, Scientific and Medical Dept., DK-2200 Copenhagen N.). Jak określa podtytuł — jest to czasopismo międzynarodowe poświęcone ochronie zbiorów bibliotecznych i archiwalnych, ukazujące się co cztery miesiące.

Z redaktorem naczelnym współpracuje 21 członków redakcji, pochodzących z 12 krajów (Ameryka, Austria, Anglia, Belgia, Bułgaria, Czechosłowacja, Indie, Jugosławia, Niemiecka Republika Federalna, Włochy, Szwajcaria i Związek Radziecki). Reprezentują oni szereg czołowych instytucji konserwatorskich, wielkie laboratoria naukowo-badawcze, zbiory biblioteczne i archiwalne. Zabrakło wśród nich przedstawicieli Istituto di Patologia del Libro w Rzymie i amerykańskiego W. J. Barrow Research Laboratory, co nie jest dziełem przypadku.

We wstępie redaktor naczelny Poul A. Christiansen przedstawia przyczyny utworzenia nowego pisma i program jego działalności. Nie bez racji podkreśla potrzebę wydawania takiego periodyku celem wyjścia naprzeciw rosnącym w skali międzynarodowej potrzebom specjalistycznej ochrony zbiorów archiwalnych i bibliotecznych. *Restaurator* jest w tym zakresie — jak podkreśla Redaktor — pierwszym międzynarodowym czasopismem.

Niezależność redakcji od narodowych i innych ośrodków naukowo-badawczych pozwala mieć nadzieję, że otworzy ona szeroką płaszczyznę dla wymiany poglądów i doświadczeń tak w zakresie konserwacji jak i ochrony zbiorów. Redakcja podejmuje ambitną rolę gromadzenia na swych łamach specjalistycznych artykułów rozsianych dotychczas na łamach różnorodnych publikacji. Szeroko rozbudowany zespół redakcyjny wydaje się gwarantować, że słuszne to założenie ma pełną szansę realizacji.

Restaurator dzięki swemu międzynarodowemu charakterowi może spełnić bardzo ważną rolę wychodząc swym zakresem poza charakter publikacji Istituto di Patologia del Libro (Bolletino dell'Istituto di Patologia del Libro, wydawany w języku włoskim bez obcojęzycznych streszczeń) i niemniej cennych opracowań W. I. Barrow Research Laboratory, poświęconych przede wszystkim upowszechnieniu wyników prac własnych. Publikując w trzech językach (angielski, niemiecki, francuski) z angielskimi i rosyjskimi streszczeniami artykułów będzie *Restaurator* trafiał do szerszych kręgów odbiorców. Należy życzyć aby Redakcji udało się zrealizować zadania nakreślone w pierwszym egzemplarzu.

Pierwszy numer *Restauratora* przynosi artykuły: A. D. Baynse-Cope, Bezwodne odkwaszanie dokumentów; Hans O. Schömann, Rozklejanie i konserwacja rękopisów (użytych wtórnie jako oprawy książek); John M. Allegro, Zwoje miedziane z Qumran; I. K. Bielaja, Zmiękczenie i konserwacja pergaminów w rękopisach i op-

rawach książek (wraz z instrukcją); Paul N. Banks, *Czyszczenie papieru*. Ostatnie dwa artykuły były już publikowane w trudno dostępnych wydawnictwach. W Kronice zawarto informacje o zamierzonych w 1969 roku konferencjach i kursach konserwacji papieru.

Powstanie nowego pisma, które niewątpliwie przejmie część materiałów trafiających dotychczas na łamy *Studies in Conservation*, jest wykładnikiem pogłębiającej się specjalizacji w dziedzinie konserwacji i ochrony zabytków. Konserwatorzy zbiorów archiwalnych i bibliotecznych oraz naukowcy działający na polu opracowania nowych metod i środków konserwacji otrzymali zatem własne, specjalistyczne forum. Można mieć nadzieję, że następne numery przyniosą rozbudowany dział recenzji i informacji bibliograficznej, a w dziale Kroniki znajdują się szerokie omówienia najważniejszych wydarzeń z dziedziny interesującej czytelników. Został uczyniony ważny krok na drodze ulepszenia informacji międzynarodowej i współpracy specjalistów.

opr. Lech Krzyżanowski

INFORMACJE UNESCO

Kampania ratowania Wenecji

W dniach 21—25 lipca 1969 r. zgromadzony w Wenecji Międzynarodowy Komitet Konsultatywny, powołany przez rząd włoski wspólnie z Unesco, dokonał pierwszego podsumowania wyników uzyskanych w kampanii ratowania Wenecji. Zadaniem Komitetu było przestudiowanie środków i sposobów niezbędnych dla przeprowadzenia tej akcji. Komitet przeanalizował między innymi problemy pomocy międzynarodowej, która jest życzeniem władz włoskich i sformułował polecenia w zakresie priorytetów jakie winna przyznawać Unesco zarówno badaniom socjalnym, ekonomicznym i kulturalnym jak i projektom studiów naukowych niezbędnych dla zabezpieczenia miasta. Już obecnie istnieje ścisła współpraca między władzami włoskimi a Unesco. Organizacja bierze udział w sondażach dotyczących stagnacji ekonomicznej i dezercji demograficznej, jakie dotyczą miasta dożów; współpracuje z instytucjami włoskimi prowadzącymi badania naukowe i wysyła ekspertów dla studiowania problemów związanych z możliwościami regeneracji ciśnienia obszaru arcyżyjskiego oraz ochroną fundamentów przed zagrożeniami mikrobiologicznymi. Unesco bierze również udział w akcji ratowania dziedzictwa kulturalnego Wenecji finansując inwentarz wszystkich dzieł sztuki (16 000) i najcenniejszych zabytków architektury (150 kościołów i klasztorów, 400 pałaców). Opracowane przez Unesco studium dokumentujące problemy Wenecji zostało opublikowane.

Inny Komitet Konsultatywny zebrał się 28—29 lipca we Florencji dla określenia kierunku, jaki winna przyjąć pomoc Unesco dla tego miasta. W chwili obecnej wyraża się ona udziałem w konserwacji dzieł sztuki uszkodzonych przez powódź w listopadzie 1966 r.

Przewodnik po zagadnieniach konserwacji dóbr kultury

Dzieło pt. „La preservation des biens culturels” wydane przez Unesco jako tom XI serii wydawniczej „Musées et Monuments” ma służyć rozpowszechnieniu, szczególnie w rejonach tropikalnych, istniejących metod ochrony i restauracji dzieł sztuki i zabytków architektury. Metody te — nieraz bardzo proste — nie będąc znane pozostają nieużyteczne. Książka opracowana wspólnie z Międzynarodowym Ośrodkiem Studiów w Rzymie (Centre international d'études pour la conservation et restauration des biens culturels) daje systematyczny przegląd różnych rodzajów zniszczeń i istniejących środków zapobiegawczych. Przyczyny uszkodzeń, takie jak klimat i mikroklimat, pleśń, owady — są omówione równocześnie z metodami właściwego postępowania. Problemy konserwacji i restauracji obrazów, obiektów z kamienia, metalu, tkanin, drewna, skóry czy papieru przechowywanych w muzeach i bibliotekach — są omówione w wielu artykułach*. Inne rozprawy poświęcone są specjalnym problemom ochrony ośrodków urbanistycznych i zabytków architektury. Książka posiada również — jako aneks — interesujący raport Centrum Rzymskiego poświęcony sposobom użycia materiałów syntetycznych, takich jak lakiery, kleje, żywice. Omawia on własności większości tych produktów i podaje listę głównych producentów.

* Jeden z nich — P. Philippot, P. Mora, „*Konserwacja malowideł ściennych*” publikujemy w niniejszym numerze, w pełnym tłumaczeniu. (Przyp. red.).